

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: نوآوری در فقه/بانکداری/ریا

با عرض تبریک سال جدید، امیدواریم با توجه به اینکه در ماه رجب و ایام ولادت امیرالمؤمنین علیه السلام آغاز شده در زیر سایه ولایت و امام عصر علیه السلام سال پر خیر و برکتی باشد.

بخشمان درباره ربا بود، مسئله ربا بسیار مهم می باشد، آیت الله طباطبائی فرمودند در قران دو گناه بسیار مهم و بزرگ شمرده شده؛ اول مسئله تولى کفار و دوم مسئله ربا، بنده نیز در تبعیت از استاد بزرگوارم می خواهم عرض کنم که در روایات گناهی بالاتر از ربا نمی بینم و این مطلب با روایاتی که خواهیم خواند به عرض محترم خواهد رسید.

ما برای پی بردن به واقعیات و احکام خداوند بعد از قران راهی جز اخبار اهل بیت علیهم السلام نداریم، کسی که می خواهد فقیه بشود راهی جز این ندارد که به اخبار اهل بیت علیهم السلام و کتب روایی توجه زیاد و ویژه ای داشته باشد که یکی از کتب روایی "جامع احادیث الشیعة" تألیف آیت الله العظمی آقای بروجردی اعلی الله مقامه می باشد که با همت و تلاش عده ای از شاگردان ایشان و تحت نظر مستقیم ایشان جمع آوری شده است و در واقع ابهامات و تقطیعات وسائل الشیعه و مستدرک وسائل و دیگر کتب روایی مهم شیعه را جمع آوری و مرتب کرده اند و حدوداً ۴۸۳۰۰ حدیث جمع آوری کرده اند، علی ای حال بخشمان را اینطور شروع می کنیم که گناهان دو قسم

هستند؛ گناهان کبیره و گناهان صغیره، یکی از موضوعات مهمی که در اخبار و بیانات اهل بیت علیهم السلام وجود دارد بیان درجات و مراتب اعمال خوب یعنی حسنات می باشد که در واقع غرض شناخت و ترغیب به انجام اعمال خوب و حسنات می باشد مثلاً پیغمبر صلوات الله علیه و آله درباره شناخت اشخاص می فرماید برای شناخت اشخاص فقط به نماز و روزه و حج رفتن و نماز شب خواندنش نگاه نکنید بلکه به این توجه کنید که هرگز دروغ نگوید و خیانت در امانت نکند و یا مثلاً امام صادق علیه السلام فرموده هر عمل خوبی بالاتر و بهتر از خود دارد تا اینکه شخصی در راه خدا شهید بشود که دیگر عملی بالاتر از این وجود ندارد.

خب و اما برای معرفی و تقسیم معاصی کبیره و معاصی صغیره ابواب زیادی در روایات و همچنین آیاتی در قران کریم داریم، در سوره نساء اینطور بیان شده: ﴿إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ نُدْخِلْكُمْ مَدْخَلًا كَرِيمًا^۱﴾، اگر از گناهان بزرگی که از آنها نمی می شوید دوری گزینید ما گناهان کوچک شما را از شما می زداییم و شما را به جایگاهی گرامی درمی آوریم (کبیره و صغیره بودن گناهان نسبت به مفسد فردی یا اجتماعی آنهاست و اما نسبت به نافرمانی خدا همه گناهان، کبیره است).

شیخ انصاری در رساله ای که درباره عدالت نوشته فرموده عادل کسی است که از گناهان کبیره اجتناب کند و اصرار بر گناهان صغیره نیز نداشته باشد زیرا اصرار بر صغیره نیز خودش گناه کبیره محسوب می شود و بعد شیخ بحث مفصلی درباره عدالت مطرح کرده.

^۱ سوره نساء، آیه ۳۱.

از اینها که ریا از تمام گناهان بزرگتر و شدیدتر می باشد
بنابراین ما نباید ریا را کوچک بشماریم.
بقیه بحث بماند برای فردا إن شاء الله تعالی ...

والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی
محمد و آله الطاهیرین

صاحب جواهر در جواهر در بحث نماز جماعت فرموده
عدالت یک ملکه ای است که در نتیجه تقوا و ممارست
در انسان ایجاد می شود و در نتیجه همین ملکه است
که مرتکب گناه کبیره یا صغیره نمی شود حالا کسی که
تازه امروز بالغ و مکلف شده در واقع گناه نکرده ولی
این ملکه عدالت را ندارد زیرا چنین ملکه ای با گذشت
زمان و کم کم در روح انسان ایجاد می شود، منظور
اینکه صاحب جواهر می فرماید عدالت همان ترک گناه
است و دیگر این ملکه عدالت را اوحدی از مردم دارند
و بعد ایشان می فرماید من دو نفر را سراغ دارم که
چنین ملکه ای داشته باشند؛ یکی مقدس اردبیلی و
دیگری سید ماجد بحرانی رضوان الله علیهما، خلاصه
اینکه عادل زیاد است ولی کسانی که ملکه عدالت را
داشته باشند بسیار کم هستند.

خب و اما بنده فعلا بچشم درباره کبائر و صغائر
می باشد، برای این موضوع به سه جا مراجعه کرده ام:
اول بحار الأنوار جلد ۷۶ از طبع بیروت ابواب معاصی
کبیره و معاصی صغیره، که ابتدا ایشان آیات قران و من
جمله آیه ای که خواندیم (۳۱ سوره نساء) را ذکر
می کند و بعد روایات مربوطه را نقل می کند.

دوم سفینة البحار در ماده "کبر" و "صغر".

سوم مستدرک سفینة البحار تالیف آیت الله نمازی
شاهرودی.

بنده در اینجا با مراجعه به سه کتاب مذکور می خواهم
بگویم که بر اساس اخبار اهل بیت علیهم السلام ریا
گناه بسیار بزرگی می باشد.

در جامع احادیث الشیعة روایاتی داریم که ریا را با زنا و
لواط و برخی دیگر از گناهان مقایسه کرده که استفاد